

[Den fg. formand]

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energpoltiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Integreret ressourceplanlægning).

Af energiministeren (Jann Sjørnsen).

(Fremsat 11/11 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Henning Gjellerod (S):

Som energiministeren allerede har gjort opmærksom på, handler tre af de lovforslag, som vi behandler her i eftermiddag, om opfølgning af »Energi 2000«.

Nu er vi i gang med at udmønte, hvordan vi får nedbragt kuldioxidudslippet. Det drejer sig bl.a. om at finde områder, hvor vi kan spare på energiforbruget. Vi vil gerne finde nye områder, og vi vil gerne afprøve, om der kan spares endnu mere på områder, hvor der allerede bliver sparet.

Allerhelst vil vi gøre det, uden at det berører vor livskvalitet i dagligdagen, og faktisk har vi i Socialdemokratiet en tro på og en forvisning om, at vi kan nå et godt stykke længere ad den vej. For at nå så langt som muligt er det nødvendigt, at vi skaber en dialog om, hvad der praktisk kan lade sig gøre. Det er nødvendigt, at vi får en dialog mellem Energiministeriet, Energistyrelsen og elsektoren, og det er nødvendigt, at vi får en dialog mellem dem, der producerer strømmen, og de selskaber, der forleder strømmen til forbrugerne.

Men allervigtigst er det, at vi får en dialog mellem distributionsselskaberne og forbrugerne, både om, hvordan der kan spares, og om, hvad der er praktisk muligt, og når vi så har fundet ud af, hvad der er realistisk, skal hele elsektoren indregne besparelserne i den planlægning, de skal foretage med hensyn til, hvilken kapacitet de skal kunne præstere, for at vi kan have en sikker strømforsyning hele tiden, samt hvilke brændsler det er mest hensigts-

mæssigt at de bruger for at forsyne forbrugerne.

Der skal altså på én gang tages hensyn til miljøet, til økonomien og til forsynings sikkerheden. Herom handler princippet om den integrerede ressourceplanlægning. Det går vi ind for i Socialdemokratiet, og vi synes faktisk, at tidspunktet, som energiministeren har valgt til fremsættelsen af lovforslaget, er velvalgt.

Netop nu foretages der valg til mange repræsentantskaber i elsektoren, og i kølvandet på konstitueringerne i kommunalbestyrelser og amtsråd foretages der valg til bestyrelser i kraftværker og elselskaber m.v.

Vi synes, det er et godt signal at sende, hvad det er for nogle opgaver, der ligger forude. Vi synes, det er et godt signal at gøre opmærksom på, at ved samarbejde kan vi nå langt, og det er samarbejde, vi vil.

Vi ser frem til et sagligt og konstruktivt udvalgsarbejde i samarbejdets ånd.

Aagaard (KF):

Forslaget her om integreret ressourceplanlægning, forkortet IRP, kan umiddelbart se meget fornuftigt ud, ikke mindst hvis man tager de miljømæssige og de samfundsøkonomiske briller på. Men jeg vil gerne fremhæve, som ministeren også gør i bemærkningerne side 3, at elsektoren jo for øjeblikket er i fuldt sving med at udvikle IRP-metoden, og det er man jo oven i købet med støtte af EU-midler via SAVE-programmet.

Vi kan undre os lidt over, at der slet ikke har været tid til at drøfte lovudkastet med elsektoren, før det blev sendt ud til høring i en meget bred kreds af organisationer, bl.a. Greenpeace, og derfor er vores holdning, som den også var over for det forrige forslag, at vi ikke ser, at der er nogen grund til at hastelovgive om IRP.

Jeg synes også, der er grund til at advare imod, at man med forslaget her principielt flytter initiativet fra elselskaberne til ministeren. Vi tror ikke på, at det i sig selv vil reducere CO₂-udslippet.

Vi er også betænkelige ved, at man reelt med forslaget her fratager distributionsselskabernes bestyrelse indflydelse på og ansvar for økonomi og aktiviteter på energispareområdet.

I det hele taget må vi også i dette forslag tage afstand fra de mange og meget vidtgående bemyndigelser, som ministeren med forslaget udstyres med.

[Aagaard]

Der er yderst sparsomt med antydninger i såvel forslaget som bemærkningerne af, hvilke virkemidler ministeren er i stand til at forlange at vore el-selskaber skal tage i anvendelse, og vi savner i høj grad de økonomiske konsekvenser.

Vi vil under udvalgsarbejdet nærmere have undersøgt for det første, hvor detailstyret det vil blive. Vi ønsker rammestyning, og det har jeg også hidtil forstået efter deltagelse i forskellige konferencer at ministeren ønsker. For det andet vil vi have undersøgt, om der ikke er behov for at få de samfundsøkonomiske forudsætninger revurderet.

Vi må være sikre på, at de forudsætninger, som er politisk fastlagt, er i overensstemmelse med konstaterbare facts.

Endelig vil vi også gerne spørge ministeren, om det virkelig er nødvendigt at oprette et særskilt kontor med seks personer til at vurdere IRP-initiativer, indsats og resultater, som det jo fremgår af lovforslagets bestemmelser om de økonomiske og administrative konsekvenser.

Vi har også noteret os ministerens opfattelse af, at det jo er en omkostning, der, såfremt den er nødvendig, skal betales af bevillingshaverne med henvisning til ellovens § 5, stk. 1, nr. 7, hvor der jo bl.a. står, at bevillingshaverne skal betale de med tilsynet forbundne omkostninger.

Vi opfatter ikke umiddelbart IRP-aktiviteterne som omfattet af denne paragraf, og der ligger vel også et problem i, at det primært er distributionselskaberne, der får omkostningen, men at disse ikke er bevillingshavere.

Så vil vi også have nærmere undersøgt, hvorfor ministeren føler, det er nødvendigt med den foreslåede straffebestemmelse i § 1, nr. 4. Vi vil meget gerne høre ministerens begrundelse herfor.

På nuværende tidspunkt kan jeg ikke på Det Konservative Folkepartis vegne give støtte til forslaget.

Peter Hansen-Nord (V):

Det var rart at få lov til at starte med et forslag, der var godt.

Nu kommer vi til den del, hr. minister, som Venstre er mindre tilfreds med.

Der har igennem mange år eksisteret en vis gensidig forståelse mellem de fleste af Folke-

tingets partier angående den overordnede energipolitik af hensyn til planlægningen og rentabiliteten i de store kapacitetsudbygninger inden for dansk energiforsyning og forsynings-sikkerhed.

Jeg føler med det her forslag, at ministeren forsøger at ødelægge denne overordnede forståelse. Dette forslag repræsenterer for Venstre central statsstyring og dirigering rundt med aktørerne på det danske energimarked efter ministerens forgodtbefindende, uden at man påtager sig et medansvar for følgerne.

De vidtrækkende, uspecificerede beføjelser, ministeren hermed påtager sig, er ikke bare helt uacceptable for Venstre, men de er også unødvendige.

Generelt må dette lovforslag anses for at være det mest unødvendige lovforslag, der er set i lang tid fra rødskovregeringens side, selv om kampen om denne ære er knivskarp.

Som energiministeren selv skriver i bemærkningerne om L 70' generelle baggrund, pågår alle aktiviteterne allerede i elsektoren støttet af Den Europæiske Union via SAVE-programmet på frivillig, decentral basis, og det forventes afsluttet medio 1994.

Så er det, vi spørger: Hvad er meningen med at være lyseslukker for hele dette engagerede arbejde, der her foregår?

Man kunne spørge energiministeren: Hvad er det, der er så vigtigt i L 70, som ikke i det mindste kan vente på en samlet vurdering af elsektorens egne tiltag?

Jeg kan kun finde ét sandsynligt svar på mit eget spørgsmål, og det er, at der eksisterer kræfter i regeringen, der med dette lovforslag ønsker at vanskeliggøre en begyndende liberalisering af elsektoren i Den Europæiske Unions regi.

I Venstre bliver vi altid mistænksomme og nervøse og vil fremdeles blive det, når centralistiske socialdemokrater i ly af nye, smarte forretningsudtryk såsom lease-cost-planning eller integreret ressourceplanlægning begynder at lege virksomhedsledere for elforbrugernes penge og på indviklet akademisk vis forklarer den undrende befolkning, at sådan noget må vi også have.

Nu er integreret ressourceplanlægning, hr. minister, i substansen ikke noget nyt. Det er en proces, som alle virksomhedsledere i mange år bevidst eller ubevidst har haft med i deres dag-

[Peter Hansen-Nord]

lige overvejelser i ledelsen og planlægningen af virksomheden.

Et godt eksempel på dette var i og for sig min salig morfar, da han i sin tid gennemførte efter lange og store IRP-overvejelser at udskifte sin røde malkekvægsbesætning med jerseykøer.

Det er rene IRP-elementer, der ligger i en sådan vurdering.

Til sidst vil jeg sige, at IRP er og har således været et udmærket instrument for virksomhedsledere på decentralt niveau, hvor det hører hjemme, men regeringen vil altså have sig et centralt instrument til at forbyde og godkende forskellige decentralt besluttede investeringer i distributionsselskaberne. Storebrodereffekten af dette vil blive aldeles ødelæggende for det store og engagerede arbejde, som i dag udføres ude i de mange distributionsselskaber landet over.

Sluttelig går jeg ud fra, at denne ændring af elforsyningsloven forelægges Den Europæiske Unions Kommission til godkendelse, inden den træder i kraft, sammen med de øvrige forslag til ændringer, som endnu ikke er godkendt.

Riishøj (SF):

Når man hører Venstres ordfører komme med den her bandbulle, så kan man næsten ikke undgå at gå lidt tilbage i historien.

»Energi 2000«, som i og for sig er udgangspunktet for en hel del af de her forslag, blev vedtaget af VKR-regeringen, og i den plan opstilles der forskellige på mange måder fornuftige forslag og initiativer, man skal tage, og så fik vi VK-regeringen, og så gik det i stå. Mange af de ting, som står i den plan, gik i stå og blev træneret. Vi havde et stort slagsmål med den forrige energiminister, og så får vi en ny, som vi synes er passiv på nogle områder, men nu kommer der så gang i nogle af de initiativer, som blev stoppet under VK-regeringen, men som faktisk blev vedtaget med Venstres tilslutning under VKR-regeringen.

Derfor lyder det noget hult, når Venstres ordfører i den grad gejler sig selv op og kalder det næsten – han brugte ikke denne gang ordet – stalinisme, nu bruger han så socialdemokratisk i stedet for. Det er åbenbart noget af det samme. Men når man tager forhistorien i betragtning, er det noget underligt noget at stå

dér og gejle sig selv op på den måde, som det har været tilfældet.

Vi har i SF længe savnet, at der i den rammelov, som elforsyningsloven er, er indflettet det helt åbenlyse, at elbesparelser, udbygning med vedvarende energi og afvejning af forskellige energiformer skal indgå i en planlægning, og at energi- og brændselsformerne i den grad er vævet sammen i kraftvarmesystemer og på anden vis, at man ikke kan adskille dem, så alt, hvad der peger i retning af, at man får en samlet integreret plan, hvor de forskellige forældede planlægningsformer, hvor hvert enkelt brændsel bliver planlagt for sig, fjernes, og at vores lovgivning bliver indrettet derpå.

Det kan vi kun tilslutte os. Vi har før stillet forslag til ændring af elforsyningsloven og i den samme retning, nemlig at overordnede miljøsyns naturligtvis skal indgå i en elforsyningslov, så vi kan kun hilse velkommen, at der sker en sådan ændring og justering, som bør være åbenlys, og som ikke er udtryk for centralisme mere end det, det har været. Det er kun udtryk for, at man fra lovgivernes side tager de mål alvorligt, der er opstillet. Man skal vel, hvis det er et ideelt samfund, vi lever i, sikre sig, at hvis man har en målsætning om 20 pct.s reduktion i CO₂, så nærmer man sig de mål, og gør man det ikke, må man have nogle muligheder for at kunne gribe ind og justere og ændre, sådan at målene opfyldes.

Det, man får afsløret her, er, at Venstre tager ikke selv »Energi 2000«, som man var med til at vedtage, alvorligt. Man vil ikke gennemføre noget af den lovgivning overhovedet, som er nødvendig for at gennemføre planen i praksis.

Der er ikke tale om et centralistisk instrument. Der er kun tale om, at man naturligvis kan gribe ind, hvis målene ikke opfyldes, og dér har man mange metoder til rådighed ud over at gribe ind over for vedtagne planer i forsyningsselskaber, som naturligvis ikke er i fri konkurrence, det er jo monopoler, og det er koncessionerede virksomheder, som er underlagt lovgivning. Man har også andre instrumenter, man har CO₂-lovgivning, man har tredjepartsfinansiering og en stribe andre instrumenter til at fremskynde den udvikling, man ønsker, og det forslag, vi ser her, skal ses i sammenhæng med, at man har mange forskellige instrumenter at udnytte til at opnå de mål, man vil.

[Riishøj]

Vi har ikke problemer med at støtte forslaget. Jeg vil ikke udelukke, at vi kan komme med nogle ændringsforslag til sin tid – naturligvis i lyset af, at man har vedtaget »Energi 2000«. Det er skammeligt, dersom man ikke har en elforsyningslov, der bare i målsætningen inkluderer de mål, som er i »Energi 2000«, som Venstre i sin tid var med til at vedtage, men som man siden faktisk ikke har taget alvorligt.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Hr. Riishøj var lidt forbavset over, at Venstres energipolitiske ordfører hidsede sig op. Jeg ved ikke, om jeg hidsede mig op – det er nu min måde at tale på om en sag af stor vigtighed.

For Venstre er det her et spørgsmål om holdninger. Det er et spørgsmål om, hvorvidt vi accepterer og respekterer de pålæg, vi har givet, og ikke begynder at blande os i en proces, der som sagt vedrører en integreret ressourceplanlægning, som allerede er i fuld gang. Jeg kan egentlig ikke forstå, at hr. Riishøj har så store problemer med det. Det er jo en måde, hvorpå man fuldstændig kan få frataget lysten til at foretage sig noget decentralt, når man alligevel har storebroreffekten herinde. Alt skal til kontrol; alt skal godkendes eller kasseres.

Det giver nogle dårlige virkninger, også decentralt. Jeg troede egentlig, at SF også var et decentralt parti, men det er det åbenbart ikke i denne forbindelse.

At vi ikke tager »Energi 2000« alvorligt, er jo ikke korrekt; vi tager den meget alvorligt. Vi vil gerne være med til – det ved jeg ikke om dagen i dag kunne hjælpe os med – at udvide grundlaget. Der er en grænseoverskridende forurening – her er det CO₂, vi taler om – og spørgsmålet er, om ikke det snart var på tide for at kunne opfylde de mål, som er sat, og den status og opfølgning, som ministeren har lavet til »Energi 2000«, at vi begyndte at kigge på tingene i et noget større perspektiv, end vi gør i øjeblikket, og f.eks. implementere ideerne og i hvert fald købe aflad for målsætningen i »Energi 2000« i et større område, f.eks. Østersøregionen. Hvorfor er det kun Danmark, vi spekulerer på, når vi taler om CO₂? Vi er dog i midten af Østersøregionen og bør derfor se det i et bredere perspektiv.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Hr. Peter Hansen-Nord tager altså »Energiplan 2000« dybt alvorligt, kan jeg forstå. Men bagefter forkaster han den så og siger, at det er latterligt, at vi har sådan en plan herhjemme, for Østersøen er meget vigtigere! Men man kan jo ikke både tage planen alvorligt og så bagefter – to minutter efter – forkaste den! Østersøplanen er helt fin, men det er jo ikke »Energiplan 2000«. Det er en plan for nedsættelse af CO₂-udslippet i Danmark med 20 pct.

På en eller anden måde må man jo vælge, om man vil have en Østersøplan, som det er fint at få udarbejdet – så skal alle staterne med, og det må vi så kæmpe for – eller man vil have en national dansk plan.

Men som jeg forstod hr. Peter Hansen-Nord, er den danske plan næsten skadelig; man vil have en Østersøplan i stedet for. Vi må så se, om vi kan få lavet sådan en. Det ville være fint, hvis vi kunne, men det ville være meget rart, hvis vi også havde en national dansk plan at tage udgangspunkt i, hvis man vil lave sådan en.

Og så noget om, hvorvidt dette er centralisme eller ej:

Hvis man har en »Energiplan 2000«, der har nogle overordnede mål, må man spørge sig selv: Tager man den alvorligt, eller tager man den ikke alvorligt? Hvis målene ikke bliver nået i praksis, skal Folketinget og regeringen så have mulighed for at gribe ind og korrigere udviklingen, sådan at målene nås? Hvis det er centralisme, så er der i hvert fald ret mange centralistiske stater i verden.

Men hvis man siger, at man har nogle mål, men at det er ligegyldigt, om de nås, for det må man selv bestemme derude, og at vi ikke skal blande os, o.k., så kan man godt kalde det decentralt, men så er det en forfærdelig skadelig form for decentralisme. Og denne seance får vi sikkert gentaget under det næste forslag, om elvarme, kunne jeg forestille mig.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Riishøj vil jeg sige, at jeg sjældent bliver meget klogere, når hr. Riishøj forsøger at svare på det, jeg spørger om. Vi tager naturligvis »Energi 2000« alvorligt; det skal der ikke

[Peter Hansen-Nord]

herske nogen tvivl om. Jeg siger ikke, at vi tager den dybt alvorligt, men vi tager den alvorligt. (*Munterhed*).

Jeg tror, vi alle er klar over – det var det, der ligesom var budskabet i dette her – at vi med de nuværende initiativer har utrolig svært ved at indfri målene på fornuftig vis. Der ligger også økonomi i dette her. Det er derfor, jeg i dag tillader mig at lægge op til en bredere debat om, hvordan vi kan nå målene på en fornuftig måde, og hvordan vi får den effekt med hensyn til CO₂, som vi ønsker. CO₂ har jo den ejendommelighed, at den svæver over hovedet på os, og derfor er det ikke et isoleret dansk problem. Vi skal gøre vores, og kan vi sikre et mindre udslip af CO₂ i Østersøområdet – eventuelt med danske investeringer – så bør det krediteres den danske CO₂-målsætning og ikke bare være noget, vi løber fra i al almindelighed.

Men for at gøre dette muligt og for at hjælpe ministeren med at komme med nogle forslag, der ikke økonomisk og på anden vis belaster mere end højst nødvendigt, bør vi nok diskutere dette på fredelig vis og begynde at sigte tingene. Om ikke andet så vil jeg komme tilbage til det ved en senere, generel debat om energipolitikken i Danmark, men nu er det i hvert fald nævnt.

Kim Behnke (FP):

Fremskridtspartiet er som bekendt ikke medstifter af den religion, der drejer sig om drivhuseffekter og CO₂-nedbringelser, og hvad man nu ellers kalder det. Jeg kunne ellers godt her til morgen have ønsket mig lidt mere drivhuseffekt, så jeg kunne være kommet herover i tide; jeg har dog ikke været sneet inde. Men sådan er der jo så mange ting – også i mere traditionelle religioner – som ikke sker fyldest i det omfang, dyrkerne af religionen gerne ville have.

En anden ting, som falder mig ind, er, at hr. Riishøj sagde, at når nu der er vedtaget nogle mål, må man gribe ind og justere udviklingen, hvis det ikke kan lade sig gøre at nå dem. Det er lidt underligt. Tænk, hvis Folketinget vedtog at ophæve tyngdeloven! Man har været meget tæt på at vedtage love, der nærmer sig lige så absurde bestemmelser som den at ophæve tyngdeloven. Man kunne så år efter år vedtage forskellige reguleringer og hver gang

bilde sig ind, at nu er man nærmere ved at ophæve tyngdeloven – på samme måde som man bilder sig selv ind, at dette forslag på nogen måde medvirker til at begrænse nogen som helst CO₂-emission. Det er at bilde sig noget ind. Men fortsæt endelig med at dyrke religionen! Det er bare ærgerligt, at der er så mange tusinde danskere, der skal miste deres arbejde på den konto. Og det er bare ærgerligt, at det skal koste skatteyderne så forbandet mange penge.

Det, der er galt, er jo, at dette er et nyt forsøg på at tilføje den danske nok så planøkonomiske energipolitik et yderligere håndfast element – alt sammen deponeret i lommen på den til enhver tid siddende energiminister. Mange af de eksempler, der findes, på, at energiplanen kører skævt, at kæden hopper af og tandhjulene løber løbsk rundt omkring i landet, kommer jo netop af, at der gribes ind politisk: Når man i et område ønsker – og måske oven i købet argumenterer særdeles sagligt for det – at bruge noget mere biomasse, så viser det sig, at der ifølge nogle planer og aftaler skal bruges naturgas i det pågældende område, og så kvæler man politisk det initiativ, der ellers kunne have været nok så fornuftigt.

Derfor mener jeg, at de partier, der står bag dette her, burde have kigget sig i spejlet, før de stillede forslaget, og erkendt, at den største kilde til en asymmetrisk energiplanlægning i Danmark lige præcis er de samme politikere: Der er vedtaget naturgasprojekter, biomassehandlingsplaner og fjernvarmetvang osv., alt sammen noget, som har givet et fuldstændig skævt energimarked i Danmark. Og vi er enige i, at det er skævt, og at ressourcerne absolut ikke bliver anvendt optimalt. Men årsagen skal findes ét eneste sted, og det er i den danske varmeplanlovgivning og i energiforsyningslovgivningen i øvrigt.

Hvis vi skal sammenligne med noget, hvor vi har erfaring med, hvad der sker, når man laver for meget planlovgivning, kan vi se på den planlovgivning, der eksisterer på Miljøministeriets område, og alle de ulykker og skader, det har resulteret i: I hundredvis, ja tusindvis – nej, titusindvis – af arbejdspladser er gået tabt til udlandet, når virksomheder har måttet vente i halve og hele år – ja endog 3 år – på at få tilladelse til at beskæftige sig med et eller andet. I øjeblikket er der en pinlig sag i Bønne-

[Kim Behnke]

rup, hvor man oven i købet kan modtage EF-
penge: Man vil gerne opføre nogle vindmøller.
Men Århus Amtskommune er i gang med en
større regionplanlægning, og der skal laves et
regionplantillæg, og det tager halvandet år at
få det igennem, og imens kan man ikke uddybe
indsejlingen i Bønnerup Strand, så de i forve-
jen betrængte fiskere kan komme ind, når de
endelig har fanget noget, og man kan ikke byg-
ge de vindmøller, som energiministeren ellers
gerne vil have.

Det viser, hvad der sker, når man laver plan-
lovgivning, når man tror, man kan sætte sig
bag et stort blankpoleret skrivebord og trække
nogle streger på et kort og sige: Sådan skal det
være, for det har vi fra nogle matematiske bøger
eller en politisk ideologi! Det kan ikke lade
sig gøre, og det går galt hver gang. Men illusionen
er der jo. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne,
hvor der står: »Formålet med forslaget
er således at sikre, at elforsyningen får et kvali-
ficeret grundlag for at vælge mellem de for-
skellige virkemidler.«

Siden hvornår skulle tre lovparagraffer give
et kvalificeret grundlag for at vælge? Aldrig i
livet, og da slet ikke, når det eneste, lovforsla-
get går ud på, er at tillægge ministeren flere
bemyndigelser. Dem har ministeren alt for
mange af i forvejen, og det har ikke ført noget
godt med sig, og der skal ikke tildeles ministe-
ren flere.

Så det bliver et nej.

Vibeke Grønæk (RV):

Jeg vil gerne allerførst slå helt fast, at Det
Radikale Venstre tager »Energi 2000« dybt al-
vorligt.

Som det er fremført i lovforslaget, er dette jo
også en opfølgning af »Energi 2000«, og vi er
ikke så bange for, at det er centralistisk, og at
det bliver overbureaukratisk osv., således som
det er blevet påpeget. Vi tror, at den integrere-
de ressourceplanlægning vil medvirke til at
motivere elforsyningselskaberne, og at den
også vil medvirke til, at der opnås økonomiske
besparelser, og det allervigtigste er selvfølgelig,
at energiforbruget og miljøbelastningerne
nedbringes.

Når vi ser på hovedprincipperne i lovforsla-
get og på de miljømæssige konsekvenser, er vi
ikke spor i tvivl om, at dette lovforslag skal
støttes. Derfor skal Det Radikale Venstre give
sin støtte til lovforslaget.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er igen tale om et initiativ, der tjener til
at opfylde den danske målsætning om reduktion
af CO₂-udslippet. Det er helt klart, at det
er nødvendigt at planlægge og koordinere i
fællesskab på energiforsyningsområdet for at
nå frem til det mål. Det er jo også allerede ved-
taget med dagsorden nr. D 34 i sidste samling
at pålægge elselskaberne at opstille konkrete
målsætninger for besparelser, således at der lø-
bende kan foretages en bedømmelse af mål-
sætningsopfyldelsen osv. Så der er ikke så
langt til det, der nu sker. Der er jo kun tale om
at udstikke overordnede spilleregler for plan-
lægningen. Og det forudsættes jo i loven, at el-
sektoren i vid udstrækning vil og kan udfylde
og tilrettelægge det nærmere arbejde. Det er
også forudsat, at de overordnede rammer for-
inden er forhandlet med elforsyningsvirksom-
hederne.

Der er altså ikke så meget nyt i dette her,
men det er jo utrolig vigtigt at samarbejde
overordnet og planlægge, når der er tale om så
store investeringer, som der er. Det er jo noget
lidt andet end i gamle dage, da en landsby gik
sammen om at købe en petroleumsmotor for at
lave strøm til sig selv.

Det er i øvrigt interessant at høre Venstres
og Konservatives skræk for at lægge så store
bemyndigelser over til energiministeren. Ifølge
jævnlig udtalelser i pressen er denne rege-
rings levetid jo kun en parentes mellem bor-
gerlige regeringer. Så det varer jo ikke længe,
inden de selv får mulighed for igen at udøve
den bemyndigelse. Eller også tror de slet ikke
på det, eller også har de skræk for deres egen
kommende energiminister – eller hvad der nu
er i vejen. For ellers kan de da hurtigt ændre
lovforslaget til den tid. Så det er svært at forstå,
at det skulle være så frygtelig farligt, dette her.
Men det er jo ikke altid, at liberale partier er så
liberale, når de selv har muligheden for at be-
stemme, som når de er bange for, at andre vil.
Det kan måske også være det, der indgår i det.

Vi anbefaler lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg synes da, at det var interessant at høre
De Radikales fru Vibeke Grønæk og hr. Ole
M. Nielsen fra Kristeligt Folkeparti, som nu er
på vild flugt ind i en central dirigeret og sty-
ring af elsektoren.

[Peter Hansen-Nord]

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at energiministeren kan bestemme, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for planlægningen: Man opretter et kontor og ansætter nogle mennesker, og alt, hvad elselskaberne altid har gjort, og det, som de i øjeblikket er i fuld gang med ifølge SAVE-programmet, nemlig at gennemføre integreret ressourceplanlægning, skal så kigges efter i sømmene i ministeriet helt ud til det enkelte distributions-selskab, før man godkender eller forkaster det, selskabet nu måtte være kommet frem til. Det er central styring, så det kan blive til noget. Derfor er det ejendommeligt, at netop disse to partier er så – om jeg så må sige – begejstrede for forslaget. Jeg kunne forstå det, hvis de havde en lidt pragmatisk holdning til det, men begejstringen undrer mig.

Med hensyn til hr. Ole M. Niensens sidste bemærkning: at vi jo bare kan lave det om, når vi kommer til, vil jeg dog alligevel sige – med respekt for folkestyret i al almindelighed – at det altså ikke er meningen med lovgivningen herinde, at vi hele tiden skal fare frem og tilbage over for de aktører, som har brug for langsigtede løsninger, og ændre lovgivningen efter for godt befindende. Det, der er det vanskelige, og det, man skal forstå som lovgiver, er, at selv om man er utilfreds med den gældende lovgivning, har man samtidig påtaget sig et medansvar i et vist omfang, så man ikke uden videre kan afvikle den. Ellers får samfundet slet ikke tillid til det, der foregår herinde. Det kan knibe nok i forvejen. Men den slags udtalelser, som hr. Ole M. Nielsen kommer med, bekræfter kun, at befolkningen har mere ret, end vi har.

Energiministeren (Jann Sjørnsen):

Den sidste ordveksling mellem hr. Peter Hansen-Nord og hr. Ole M. Nielsen får mig næsten til at spørge – jeg ved det ikke, men alligevel, i mit stille sind undrer jeg mig – om det pusterum, som hr. Peter Hansen-Nord vil give de forskellige aktører, i hvert fald i elsektoren, også gælder skatteborgerne, for når vi taler om skattereformen, er det mig bekendt ikke Venstres holdning, at den skal være fredet langt ind i fremtiden. Men det får være.

Lad mig sige, at jeg synes, dette forslag vedrørende integreret ressourceplanlægning er et særdeles vigtigt forslag, også til opfølgning af »Energi 2000«, for tilrettelæggelsen af den

fremtidige elforsyning spiller jo helt klart en central rolle i forbindelse med vores overordnede målsætning om at nedbringe CO₂-emissionerne. Med lovforslaget her er der i virkeligheden i vid udstrækning tale om at udmønte allerede indgåede aftaler om planlægningen af elforsyningen og på lovgivningssiden at tilpasse den udvikling, som en række ordførere allerede har fremført er igangsat i elsektoren.

Jeg synes, det er vigtigt, at man i forbindelse med elværkernes fremtidige overvejelser om planlægning af elforsyningen afvejer de forskellige muligheder for at tilgodese behovet for energi, og at der under denne afvejning også sker en afvejning mellem mulighederne for energibesparelser og udbygningen med ny kapacitet, også med henblik på nye udbygningsstrategier. Det er jo det, der langt hen ad vejen sker i dag, og som netop skal ske – også for at opnå de godkendelser, man også i dag skal have i henhold til elforsyningsloven for at få godkendt forskellige værker. Så det er der ikke så meget nyt i.

I det hele taget er der ikke tale om indførelse af noget helt nyt i forbindelse med den fremtidige planlægning af elforsyningen. Elværkerne har i de seneste år arbejdet mere og mere i retning af integreret ressourceplanlægning, også under det EU-støttede program SAVE – som også nævnt af flere ordførere.

Derfor synes jeg, at jeg må forholde mig lidt undrende over for specielt Fremskridtspartiets, Venstres og De Konservatives afvisning af forslaget. Hvorfor må noget af det, der foregår i dag, ikke også fremgå af den lov, som der skal administreres efter, og som der også i dag skal gives godkendelser efter, når ny kraftværkskapacitet skal godkendes?

Jeg synes, det er vigtigt at se ændringen af loven som netop en tilpasning til den udvikling, der er foregået i elsektoren, men også til, hvad der er foregået her i Folketinget, f.eks. vedtagelsen den 10. marts sidste år af dagsordensforslag nr. D 34 om rammerne for de kommende års planlægning af elforsyningen. Det var en dagsorden – som der i øvrigt ikke var nogen partier der stemte imod – der blev vedtaget, og hvori man faktisk pålagde elselskaberne at opstille konkrete målsætninger for elbesparelser, så der netop løbende kan foretages en bedømmelse af målsætningernes opfyldelse. Derfor fastlægger Folketinget allerede i

[Energiministeren]

dag – også de partier, som i dag afviser forslaget, og som faktisk har gjort det gentagne gange – de rammer, der skal opstilles i forhold til elselskaberne og deres planlægning.

Der skabes altså med lovforslaget om integreret ressourceplanlægning grundlag for at opstille nogle overordnede rammer for elsektoren, og det er vel at mærke, vil jeg godt understrege, rammer, som elselskaberne selv skal udfylde. Man er som tidligere nævnt allerede i gang med at indhøste erfaringer fra integreret ressourceplanlægning, og det er klart, at de fremtidige konkrete initiativer selvsagt må bære præg af de resultater, som elsektoren selv når frem til under de arbejder, der er i gang i forbindelse med selve programmet.

Derfor synes jeg, at de ordførere, som har kritiseret de bemyndigelser, som ministeren nu får tillagt, skyder lidt over målet. Der er ikke tale om en detaljestyring; der er tale om at udstikke nogle overordnede spilleregler for planlægningen, som det allerede sker i dag, netop med baggrund i elforsyningens formålsparagraf, som nu bliver tilrettet den udvikling, der rent faktisk er sket, og at en nærmere udfyldelse og tilrettelæggelse i den forbindelse vil ske i samspil med sektoren.

Jeg er helt enig i de kodeord, som specielt hr. Henning Gjellerod nævnte i den forbindelse, og som jeg hæftede mig ved, nemlig de to ord »dialog« og »samarbejde«. Jeg mener, at det er på den baggrund, det skal ske, og det er også nævnt i lovforslaget, at de overordnede rammer skal forhandles med elforsyningsvirksomhederne, inden de fastlægges.

Jeg mener også, man kan sige, at reglerne skal ses som en garanti for, at den samlede elsektor – både på produktions- og på distributionssiden – har fælles udstukne rammer. For det er jo en kendsgerning, at elsektoren består af mange individuelle selskaber, som hver især har deres egen kultur. Med de overordnede rammer kan vi sikre et mere homogent, skal vi sige aktivitetsniveau.

Jeg har et par bemærkninger til den debat, der udspandt sig tidligere om de internationale aspekter; det var mest mellem hr. Peter Hansen-Nord og hr. Riishøj. Lad mig i hvert fald i relation til »Energi 2000« nævne, at den i høj grad også bærer præg af det internationale aspekt. Vi diskuterede for lidt siden en lov om normer, som jo har et klart internationalt

aspekt. Så jeg synes, det er lidt malplaceret at sige, at vi helt har tabt hovedet. Jeg havde nær sagt: »at vi går med hovedet under armen og har glemmt, hvad der sker ude i den store verden«. Der er et klart internationalt sigte i »Energi 2000«, hvilket jo altså også et af de lovforslag, som vi behandler i dag, bærer præg af, og hvilket i øvrigt også elforsyningslovforslaget i foråret har præg af. En del af det lovforslag var jo netop, at der blev afsat 1 mia. kr. til elværkerne, som så kunne bruges til investeringer – ikke mindst i vores nærområde: Østersøområdet. Så jeg synes, den debat var noget ude af proportioner og også ude af takt med, hvad der rent faktisk er sket.

En enkelt bemærkning til hr. Kim Behnkes indlæg om Bønnerup Havn: Jeg skal ikke gøre mig klog på, hvordan stillingen står lige nu. Jeg har fulgt sagen lidt, og jeg synes da, det kan være værd at kigge nærmere på det, som blev nævnt. Men det har i øvrigt ikke så meget med selve lovforslaget her i dag at gøre.

Lad mig alligevel afslutningsvis sige, at jeg ser frem til, at i hvert fald en stor del af Folketingets partier vil tage positivt imod også det initiativ, som er angivet her i dag, og som – vil jeg godt understrege her – helt klart skal ses som en naturlig udløber af allerede igangværende processer. Det er vel ikke sådan, at vi her i Folketinget evig og altid skal være bagefter og stille os tilfredse med det.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg synes ikke, ministerens indledende bemærkning skal have lov til at stå upåttalt hen. Det var vist »På ret kurs igen«, ministeren henviste til: at vi her har mange forslag om at ændre hurtigt på skattereforen.

Jeg vil gerne sige, at i de forslag, der er i »På ret kurs igen«, har man netop taget højde for, at det, man ønsker at ændre, er noget, der kan ændres, uden at man griber ind i noget af det, der rækker længere frem. Jeg synes, at sammenligningen med dette forslag er forkert, for her ved vi alle sammen, også hr. Ole M. Nielsen, at vi er i gang med noget, som vil trække dybe spor efter sig, og at det ikke er noget, man bare fjerner igen med et pennestrøg. Og jeg kan altså ikke blive klogere, når ministeren forsøger at svare på vores indlæg, for ministeren kommer hele tiden tilbage til, at det allere-

[Peter Hansen-Nord]

de foregår ude i sektoren. Jeg er enig med ministeren i, at udbygning af Elkrafts kapacitet ender hos ministeren og tit og mange gange også i folketingsalen, før noget sådant kan lade sig gøre. Men det, vi taler om her, er de små distributionsselskaber, hvor Elkraft og Elsam i dag er startet på at finde de redskaber, der skal bruges for at gennemføre integreret ressourceplanlægning. Og det gør man så, og alle er optaget af arbejdet, og mens man står og er fuldt engageret og optaget, kommer ministeren med en lov og siger: Ja, det kan I da godt få lov til at lege med, men nu vil jeg gerne have lov til at kontrollere det hele alligevel. Det er dér, det holdningsmæssige er ødelæggende. Og jeg kan stadig væk undre mig over, at både De Radikale og Kristeligt Folkeparti i den forbindelse er penneførere til en så centralistisk løsning som den, der her ligger på bordet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Ministeren henviste til, at bl.a. Fremskridtspartiet havde stemt for en dagsorden, som sagde, at elværkerne skulle foretage en nøjere planlægning osv. Ja, og det er vi tilhængere af, men der stod sandelig ikke noget i den dagsorden om, at det i øvrigt skal til godkendelse hos ministeren, og at der skal indføres en lovgivning af denne karakter. Vi har tillid til, at elværkerne og distributionsselskaberne sagtens kan løse denne opgave uden at skulle spørge ministeren om lov.

Det forekommer os ligefrem en anelse tankevækkende, når ministeren bruger den formulering, at denne lov bare udtrykker det, der foregår i det virkelige liv, og at det egentlig bare er det, der bliver skrevet ned. Jamen det er sandelig ikke det, der er formålet med et parlament, at alt, hvad folk går og foretager sig, skal skrives ned i lovgivningen, for dér, hvor det går galt, er jo, når ministeren så i den næste sætning afslører, hvad der er formålet med dette, nemlig at vi skal have et mere homogent energimarked, at selskaberne skal optræde mere homogent. Eller sagt på en anden måde: De skal alle rette ind til højre eller venstre; man kan ikke have, at der er nogle, der opfører sig på en lidt anden måde end andre! Det viser jo netop det samfundssyn, der går ud på, at vi ikke skal have mangfoldighed, at vi ikke skal have et differentieret samfund. Nej, vi skal have

et samfund, hvor alt er skåret over én kam, og hvor de, der er for høje, bliver klippet ned, og de, der ikke er høje nok, som regel får nogle tilskud!

Det svarer jo til, at hvis der er nogle, der er irriterede over, at Brugsen og Føtex ikke kan finde ud af at udsende de samme tilbudsaviser, så vedtager vi her i Folketinget, at en eller anden minister får til opgave at sørge for, at det er homogent, at der er de samme priser, og at det er de samme varer, der bliver udbudt, for alt det andet rod kan vi ikke have! Jo, vi *kan* have det rod, for det er summen af rodet, der giver et fornuftigt samfund at leve i!

En ting, som ministeren glemte at svare på, er det meget væsentlige, at hvis det viser sig, at et forsyningsselskab eller et elværk kan godtgøre, at en afvigelse fra f.eks. naturgasplanerne rent faktisk både økonomisk og miljømæssigt er en god ting, får det så lov til den afvigelse?

Energiministeren (Jann Sjursen):

Til hr. Peter Hansen-Nord som var inde på, at det, som ministeren kunne være ude på, var at kontrollere ned i mindste detalje, hvad der sker ude i de enkelte selskaber i forbindelse med deres allerede igangsatte IRP-arbejde, vil jeg sige, at jeg mener, det er en misforståelse. Det, der er tale om, er, at i forbindelse med godkendelser – hvilket altså også sker i dag i forbindelse med udbygning af kapaciteten – tager man også en afvejning ind i billedet netop af muligheden for at gennemføre energibesparelser i stedet for eventuelt at udvikle ny kapacitet. Så det er ikke et spørgsmål om, at nu skal man gå ud i marken, havde jeg nær sagt, med lys og lygte og kontrollere alt og alle og se, hvad der sker – og så fy, fy, skamme, hvis de ikke lige gør det, som passer ministeren eller ministeriet! Det er også proportionsforvrængning, vil jeg godt sige.

Til hr. Kim Behnke om mine bemærkninger om, hvad der foregår i det virkelige liv, og om, hvorvidt det så skal gøres til lov: Nej, det skal det selvfølgelig ikke altid; men det, som jeg synes er vigtigt, og som fremgår af loven, er, at de afvejsninger af forskellige hensyn, der skal foretages, faktisk også bliver foretaget både i sektoren og også, når det efterfølgende skal godkendes i ministeriet. Og når jeg talte om homogenitet i min tale før, var det altså ikke et spørgsmål om ensretning og slet ikke af byg-

[Energiministeren]

ninger og af mennesker, havde jeg nær sagt, sådan som hr. Kim Behnke antydede, men et spørgsmål om, at de regler, som den samlede elsektor på produktions- og distributionssiden har, netop har en vis homogenitet, således at der er nogle fælles udstukne rammer. Jeg synes sådan set, det er ganske rimeligt, at der gælder nogenlunde lige vilkår for alle. Det kan jeg ikke se er et spørgsmål om ensretning.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg fornemmer på ministerens svar her, at ministeren allerede er klar til at rådgive og vejlede. Ministeren taler om energibesparelser. Jamen forestiller ministeren sig, at man ikke i det integrerede ressourceplanlægningsarbejde, der i dag pågår i Elsam og Elkraft sammen med deres distributionsselskaber, har energibesparelser som alternativer? Selvfølgelig har man da det.

Jeg forstår altså grundlæggende stadig væk ikke, hvorfor de gode og dygtige aktører ude i hundrede forskellige distributionsselskaber og store sammenslutninger m.v. partout nu skal på lærebænken med hensyn til det, de har været – det er vi vist alle sammen enige om – gode til i mange år. Der er enkelte undtagelser – det kommer vi til senere – men generelt er billedet, at det er dygtige, kompetente mennesker, der har lavet et flot stykke energiforsyningsarbejde i Danmark. Hvorfor skal vi blande os i det? Hvorfor haster det så meget? Og hvorfor kan vi ikke vente til, at det arbejde, der foregår, er afsluttet?

Til sidst vil jeg nævne et lille spørgsmål. Det, der tales om med alternative energibesparelser, er i dette lease-cost-planning-system det, man kalder Demand Side Management, altså at man hjælper nogle mennesker. Når jeg nævner disse udtryk, er det for vores alle sammens skyld. Bør vi ikke generelt i vores lovgivning forsøge at undgå disse amerikanske udtryk? Jeg ved godt, at de for nogle kan stå som begreber, men vi har ganske udmærkede danske oversættelser for disse udtryk. Jeg ville bare nævne det, for så kunne jeg i hvert fald få det med som gevinsten fra i dag, idet jeg fornemmer, at jeg ikke får ret meget andet. Lad os få fjernet disse udenlandske udtryk. De forvirrer kun befolkningen og sikkert også os herinde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ingrid Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning. (Begrænsning af elopvarmning m.v.). Af energiministeren (Jann Sjørnsen). (Fremsat 11/11 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ilse Hansen (S):

Dette lovforslag er som de to foregående lovforslag et element i opfølgningen af »Energi 2000«. Det foreliggende lovforslag omhandler et forbud mod at etablere elopvarmning i eksisterende bebyggelser, og det ser jeg som en naturlig opfølgning af den nugældende regel om forbud mod elopvarmning i nybyggeri.

Sigtet med lovforslaget er at hindre, at der sker en yderligere udbredelse af elopvarmningen i eksisterende bebyggelser i områder, der har kollektiv varmforsyning i form af individuel fjernvarme eller naturgasforsyning. Det er dog ikke sådan, at anvendelse af den eksisterende elopvarmning bliver forbudt.

Grundlaget for de kollektive varmesystemer bliver på den måde også forbedret, og endvidere er der som i det hele taget i opfølgningen af »Energi 2000« et ikke uvæsentligt element i forslaget, nemlig at det også på den måde kunne være med til at nedbringe CO₂-udledningen.

Vi giver derfor i Socialdemokratiet forslaget vores fulde tilslutning.